

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana doménových jmen

Ochrana doménových jmen je samostatný fenomén, který představuje v České republice dosud neznámou a (až na malé výjimky) neprobádanou oblast. Tím máme na mysli nejen oblast práva, ale i oblasti nakládání s duševním vlastnictvím v rámci podnikání, poskytování ochrany tomuto důležitému atributu podnikání atd.

Co vlastně doména neboli doménové jméno z právního hlediska znamená? Obecně řečeno, jedná se o způsob/druh označení, konkrétně označení internetových stránek. Doména je nesporně součástí duševního vlastnictví a podle našeho názoru se řadí na úroveň ostatních označení, jako jsou obchodní firma či ochranná známka. Vždyť koneckonců právě tyto instituty jsou používány při ochranně doménových jmen tam, kde praxe ochrany doménových jmen nestačí.

Často se diskutuje o tzv. hierarchii domén, obvykle se hovoří o doménách prvního, druhého a třetího stupně (řádu, úrovně), např. doména „.cz“, doména „svět.cz“ a doména „celý.svět.cz“. Domény nejvyššího stupně se neudělují individuálním subjektům, jsou určeny pouze k rozlišení státu či skupiny subjektů, např. domény „.uk“, „.int“, „.org“. Domény druhého stupně registrují k tomu určení registrátoři. Domény třetího a dalšího stupně si může libovolně zřídit vlastník domény druhého stupně a není třeba je nikde registrovat.

Základní a tedy i nejproblematičtější jsou domény druhého stupně, které se registrují. Jejich vlastníci samozřejmě chtějí, aby jejich domény byly originální, nezaměnitelné s jinými doménami a aby byly registrovány pouze pro jediného vlastníka. To vyžadují především podnikatelé, kteří provozují svoji obchodní činnost na Internetu. Pro jejich podnikání je nezbytné, aby jejich doménové jméno bylo z pohledu zákazníků známé právě v souvislosti s těmito podnikateli a nebylo zaměnitelné s doménami jiných subjektů podnikajících na Internetu v daném oboru. Je tedy třeba domény po jejich registraci chránit před registrací stejných či podobných doménových jmen.

V České republice neexistuje speciální předpis upravující registraci a ochranu domén. Jakákoliv práva a povinnosti související s registrací a ochranou doménových jmen vycházejí z dobrovolného postupu subjektů na trhu v prostředí internetu. Registraci doménových jmen pod doménou „.cz“ provádějí soukromé subjekty sdružené ve společné organizaci, které se při registraci a ochraně domén řídí pravidly, která si samy určily. Podle těchto pravidel registrátoři nezaregistrují domény shodného znění pro dva různé subjekty, avšak domény zaměnitelné, lišící se např. jen v jediném znaku, registrují bez omezení. Registrátoři také nekontrolují, zda doménové jméno, které má být registrováno pod doménou „.cz“, není registrováno ve stejném či podobném znění již pod jinou doménou, např. „.com“. V případě, že český subjekt vlastní určitou doménu nesouhlasí s registrací zaměnitelné domény jiným subjektem, musí zahájit s tímto subjektem soudní spor a na svou obranu použít obecné normy českého práva upravující ochranu duševního vlastnictví, popř. i obchodních vztahů, jsou-li vlastníci domén podnikateli. Tento případ nyní popíšeme.

Začněme otázkou, jak předcházet ochraně doménových jmen. Je to stejné jako u jiných způsobů označování výrobků a služeb. Doménové jméno je možné si zaregistrovat jako ochrannou známku, popřípadě si jako doménu zaregistrovat obchodní firmu podnikatele, což u podnikatelů na Internetu bývá obvyklé. Předpokládáme, že není nutné dále rozebírat možnosti zapsání ochranné známky a firmy, neboť toto jsou věci notoricky známé. Zaměříme se proto dále pouze na řešení sporů z doménových jmen.

Uvedme příklad, kdy jeden podnikatelský subjekt má zaregistrovanu a používá pro své podnikání na internetu doménu, která je pro něho již typická, mezi uživateli Internetu známá. Jiný podnikatelský subjekt si poté zaregistruje doménu zaměnitelnou s doménou prvního podnikatele, a to právě proto, aby využil této zaměnitelnosti ve svůj prospěch.

V první fázi bude nutné podívat se na ochranu tohoto subjektu z hlediska hospodářské soutěže. V obchodním zákoníku se uvádí, že veškeré subjekty mají právo svobodně rozvíjet soutěžní činnost v rámci hospodářské soutěže, musí však dbát pravidel této soutěže a nesmí svou účast v soutěži zneužívat. Speciální ustanovení pak říká, že zneužitím účasti v hospodářské soutěži je nekalé soutěžní jednání, tzv. nekalá soutěž, a nedovolené omezování hospodářské soutěže. Obchodní zákoník definuje nekalou soutěž jako jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Nekalá soutěž je zakázána. Již tuto obecnou definici lze úspěšně uplatnit na obranu proti zneužívání zaměnitelnosti doménových jmen v hospodářské soutěži.

Obchodní zákoník však ještě dále rozvíjí některé speciální skutkové podstaty, které jsou v obchodním zákoníku popsány. Jedná se o klamavou reklamu, klamavé označování zboží a služeb, vyvolávání nebezpečí záměny, parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele, podplácení, zlehčování, srovnávací reklamu, porušování obchodního tajemství a ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí. Na první pohled je zřejmé, že mnoho výše uvedených skutkových podstat se jakoby navzájem prolíná a mnohé z nich je možné použít pro otázku řešení nekalé soutěže ve věci ochrany doménových jmen.

Za samostatnou zmínku jistě stojí klamavé označení zboží a služeb, vyvolání nebezpečí záměny a parazitování na pověsti. Klamavým označením zboží a služeb je každé označení, které je způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, že zboží nebo služby pocházejí z určitého státu, oblasti či místa nebo od určitého výrobce. Jestliže konkurent označí svoje výrobky či služby doménovým jménem, které je zaměnitelné s doménou jiného subjektu, jehož doménové jméno, firma nebo ochranná známka byly zaregistrovány dříve, pak je jistě otázkou, zda a proč tento subjekt vybral obdobnou snadno zaměnitelnou doménu.

Podobným problémem je vyvolání nebezpečí záměny, což znamená užití obchodní firmy nebo zvláštního označení podniku či výrobků nebo obchodních materiálů, které již oprávněně užívá jeden soutěžitel nebo pro něj platí za příznačné a jejichž užití konkurentem by mohlo vyvolat nebezpečí záměny těchto dvou soutěžitelů nebo jejich výrobků či služeb. Pokud je doménové jméno již obecně vžitě v souvislosti s jedním podnikatelem, jeho užití konkurentem může naplnit i tuto definici nekalé soutěže.

Posledním případem speciální úpravy nekalé soutěže, který by se na daný případ mohl vztahovat, je parazitování na pověsti. Jedná se o využívání pověsti podniku, výrobků nebo služeb jiného soutěžitele

s cílem získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl. I zde je zřejmé, že úmyslné použití zaměnitelné domény může znamenat to, čemu říkáme „parazitování na pověsti“.

Ve všech výše uvedených případech nekalé soutěže se může soutěžitel, jehož doména je dotčena užíváním zaměnitelné domény jiným soutěžitelem, obrátit na soud a požadovat, aby soutěžitel s později zaregistrovanou doménou přestal tuto doménu užívat a uhradil vlastníkově původní domény škodu, kterou mu svým jednáním způsobil, popřípadě aby mu uhradil přiměřené zadostiučinění za jinou než materiální újmu, např. pokles zákazníků. U soudu lze požadovat i uložení povinnosti registrátorovi zaměnitelné domény, aby ji zrušil.

Další možností ochrany doménového jména je ochrana obchodní firmy podnikatele, pokud mají doména i firma shodné znění. Podle obchodního zákoníku nesmí být nikdo dotčen neoprávněným zasahováním do svých práv k firmě, tedy např. do práva vystupovat pod tímto označením. Nikdo tedy nesmí užívat označení shodné či zaměnitelné s firmou podnikatele, nesmí tedy užívat ani doménu, jejíž znění je shodné či zaměnitelné s obchodní firmou. Soudní cestou pak lze na podnikateli, který užívá doménu zaměnitelnou s cizí obchodní firmou, požadovat, aby přestal doménu užívat a uhradil dotčenému podnikateli způsobenou škodu, popřípadě uhradil bezdůvodné obohacení za nemajetkovou újmu. I v tomto případě může soud uložit registrátorovi zaměnitelné domény, aby ji zrušil.

Poslední možností ochrany domény je ochrana prostřednictvím stejnojmenné ochranné známky, kterou si majitel domény zaregistroval pro výrobky či služby, které nabízí na internetových stránkách provozovaných pod příslušnou doménou. Při registraci domény jako ochranné známky může vyvstat problém s obecností doménového jména, která neumožní jeho registraci jako ochranné známky, která musí být naopak konkrétní a schopná rozlišit výrobky či služby, pro které je užívána, od jiných. Této obecnosti však lze předejít registrací domény jako ochranné známky i s koncovkou, např. „.cz“ či „.com“. Ochranná známka a spolu s ní i stejnojmenná doména pak požívají ochrany podle zákona o ochranných známkách, podle kterého nikdo nesmí užívat označení shodné či zaměnitelné s ochrannou známkou v obchodním styku ve spojení s výrobky či službami, pro které je registrována. Za obchodní styk je považována i reklama, kterou nabízení výrobků či služeb na Internetu bezesporu je. Proto je ochranná známka chráněna i proti doménám, které jsou s ní zaměnitelné a pod nimiž jsou provozovány internetové stránky nabízející shodné výrobky či služby jako stránky provozované pod doménou chráněnou ochrannou známkou. Také v tomto případě se lze domáhat u soudu, aby majitel zaměnitelné domény přestal tuto doménu užívat a uhradit poškozené straně škodu či přiměřené zadostiučinění za újmu, kterou jí svým jednáním způsobil. Zrušení domény u registrátora je rovněž možné požadovat.

Jako nejsilnější ochranu doménového jména doporučujeme provázání doménového jména a ochranné známky. Jestliže jsem podnikatelem podnikajícím pod obchodní firmou „X TRIA“, zapíši si ochrannou známku „X TRIA“ a zaregistruji doménu „X TRIA“ (je-li volná). V takovém okamžiku je velmi pravděpodobné, že v případě, že svou obchodní firmu budu užívat pravidelně a pro všechny způsoby komunikace a budu udržovat doménové jméno, jeho registraci a registraci ochranné známky, moje práva budou poměrně silně chráněna.

Protože v České republice neexistují speciální orgány zabývající se ochranou doménových jmen, bude v případě sporu nejrozumnější pokusit se věc řešit smírně, popřípadě prostřednictvím mediátorů, nebo se obrátit na rozhodčí soud (v případě, že protistrana souhlasí). Podle našich

dosavadních zkušeností obecné soudy řeší případy ochrany domén zdlouhavě a zatím jen velmi málo případů dopadlo úspěšně, především proto, že se soudci zdráhají poskytnout ochranu obecným doménovým jménům. V této souvislosti bychom rádi poznamenali, že je uvažováno o možnosti, že by spory z domén „.eu“ byly řešeny u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, který by byl místem řešení sporů z doménových jmen v rámci Evropské unie („eu dispute resolution“).

autoři jsou z AK GLATZOVA & Co.
www.glatzova.com

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Stanovisko Spolku pro ochranu osobních údajů k právní úpravě cookies v České republice od začátku roku 2022](#)
- [Základní právní aspekty smart kontraktů - část 2.](#)
- [Úvod do práva smart kontraktů - část 1.](#)
- [Streamování počítačových her z pohledu práva](#)
- [Právní změny v oblasti e-commerce: přísnější pravidla pro objednávková „tlačítka“ v e-shopech](#)
- [QUO vadis 2019?](#)
- [Současná evropská rozhodovací praxe ve věcech omezování internetového prodeje a konec geo-blockingu](#)
- [Režim Safe Harbour v rámci poskytování hostingových služeb](#)
- [Live streaming programů po internetu a povinnost šíření \(must carry\) ve světle judikatury Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Poučovací povinnost advokáta a odpovědnost za škodu při výkonu advokacie](#)
- [Novela zákona o ochranných známkách](#)